Cosmètics

PENSA

Fem servir de mitjana de sis a vuit cosmètics o productes d'higiene, les dones més (uns dotze) i els homes menys (uns sis)[1]. Annie Leonard, exdirectora de Greenpeace als EUA, en el seu curt La història dels cosmètics2, afirma que ens dutxem amb petroli. Concretament unes 25.550 vegades en la vida3. Qualsevol xampú o gel normal triga uns 300 anys a biodegradar-se4.

El **sector cosmèt**ic té una alta despesa hídrica, ja que entre el 46 i el 70% de la composició d'aquests productes és aigua5.. També consumeix molt de paper (arbres) i plàstics derivats del petroli (recurs escàs i principal causa del canvi climàtic) per als envasos i el packaging; a més d'energia (per a produir, refrigerar, transportar, al punt de venda) i matèries primeres vegetals, animals o minerals, sovint extretes el més barat possible amb les implicacions que això comporta d'explotació de recursos, humana i animal.

Si provenen de monocultius intensius, poden arribar a desplaçar comunitats d'animals i humanes i degradar la biodiversitat (com l'oli de palma). A més, aquest tipus de cultius creen més contaminació hídrica, del sòl, de l'aire, i fins i tot dels nostres organismes per les substàncies potencialment perilloses per a la salut humana i del medi ambient.

En els cosmètics, hi ha multitud de principis actius segons la funció que fan (netejar, hidratar), excipients (més habitualment l'aigua, en què s'hi dilueixen principis actius), correctors que el milloren o estabilitzen, gelificants, refrescants, espessidors, nacarants, antiespumants, additius que n'eviten el deteriorament, que en fan més atractiva la presentació (colorants, conservants, perfums)6, microplàstics7 i altres

substàncies derivades d'indústria petroquímica.

La UE va publicar 7.000 noms d'ingredients cosmètics (alguns referits a diversos compostos), una quantitat ingent de substàncies amb les que entrem en contacte diàriament, però només el 20% dels productes químics cosmètics han sigut avaluats i de molts no se'n saben els efectes8. En general, al món, s'han alliberat al mercat en les darreres dècades més de 100.000 substàncies potencialment tòxiques sense haver-se'n demostrat la innocuïtat. Només el 10% han sigut estudiades aïlladament, però sense tenir en compte quins efectes combinats amb d'altres té a l'organisme, ni moltes vegades el "principi de precaució", de no comercialitzar el que no s'hagi estudiat adequadament.

Per aquesta raó, és important d'aprendre a llegir l'INCI (Nomenclatura Internacional d'Ingredients Cosmètics –International Nomenclature of Cosmetic Ingredients—); sol anar escrita en llatí i ordena els ingredients dels cosmètics i productes d'higiene de més a menys quantitat. L'aplicació gratuïta per al mòbil Ingredpermet de fer una foto a l'INCI, i l'identifica de forma automàtica. A la web de la Xarxa Ecoestètica hi ha una guia de butxaca gratuïta on s'hi identifiquen els més importants sobre els quals hi ha consens científic pel que fa a la perillositat; es pot descarregar i contrastar amb els productes de casa, o amb el que pensem adquirir..

SABIES QUE...

La naturalesa va ser la nostra proveïdora exclusiva de cosmètica fins que va arribar la petroquímica, la industrialització i la mercantilització. El sabó va sorgir fa 2.300 anys, el van fer servir els romans, els celtes, els fenicis i els àrabs. A mitjan segle XIX era un bé molt gravat amb impostos; consumir-lo era un símptoma de riquesa i educació. Hi ha perfums des del 3500 a.C. desenvolupats pels sumeris, i ja hi havia maquillatge a Mesopotàmia; tenien connotacions sagrades i amb ells s'ungia o maquillava sacerdots, els morts o les deïtats.

Els cosmètics han ocupat un lloc important en totes les civilitzacions, han adquirit una base científica en la segona meitat del segle XIX, que n’ha generalitzat l’ús i l’ha ampliat fins a arribar a assolir la importància que tenen actualment.

Legalment, es considera cosmètic **qualsevol substància destinada a ser posada en contacte amb les parts superficials del cos humà o amb les dents i les mucoses bucals, amb la finalitat de netejar-les, perfumar-les, modificar-ne l'aspecte, protegir-les, mantenir-les en bon estat o corregir-ne els olors corporal**s.

Tot i l'antiguitat d'aquests productes, la preocupació per perfeccionar-los, el control, la vigilància i la reglamentació pertanyen a l'actualitat.

Des de l'11 de març de 2013, la normativa europea al·lega que no es pot comercialitzar a la Unió Europea cap cosmètic experimentat en animals, però encara hi ha algunes llacunes legislatives que possibiliten que alguns arribin al mercat. Per això, el millor és veure si hi ha segells, o certificats, en els productes que acreditin que estan lliures d'experi

QUÈ PUC FER JO...?

- No és aconsellable comprar cosmètics en envasos molt grans.
- Tingues en compte la data de caducitat i la recomanació de quant temps màxim es pot utilitzar el producte un cop obert.
- No obris els productes fins que els utilitzis.
- Un cop oberts, la durada dels productes depèn del lloc on els guardis i de les condicions amb què els facis servir, de manera que és imprescindible una absoluta higiene i les següents recomanacions:
    - Tanca l'ampolla, el pot o el flascó després de cada ús.

    - Mantingues allunyats els productes cosmètics de la llum i de la calor en tot moment.
    - No és recomanable compartir els cosmètics.
    - Suspèn immediatament l'aplicació i l'ús de cosmètics si causen algun tipus d'irritació.
    - Vigila no exposar al sol o deixar en llocs de molta calor productes de bellesa envasats en aerosol, ja que poden ser inflamables.
- Posa atenció als preus, hi ha grans diferències que no sempre corresponen amb les prestacions.
- Compra productes que NO s'experimentin en animals amb ajuda d'informació (lista no probados en animales) o buscant en el producte el segell CRUELTY FREE o NOT TESTED ON ANIMALS.

PER SABER-NE MÉS...

- Test Your Knowledge Of Cosmetics Safety: 8 Myths Debunked. Julio 2010. EWG1
- The Story of Cosmetics. The Story of stuff2,8
- Càlcul realitzat per MON sobre una mitjana de vida de 70 anys.3
- Organic goes upscale. Octubre. 2006. Vogue USA.4
- Màrqueting requereix per warer-efficient productes que succeeixen in Beauty and personal care. 2/5/2016. Maria Coronado Robles. Euromonitor.5
- Dades Xarxa Ecoestètica. 2a Guia de cosmètica econatural per a professionals. 2012. Pàg. 7-8.6
- Microesferes. 5/9/2016. Greenpeace.7
- Applicació Ingred: descarregable gratis aquí
- Vivir sin plástico
- Guia de butxaca sobre ingredients dels cosmètics: descarregable gratis aquí

- Agència Espanyola de Medicaments i Productes Sanitaris: Informació sobre cosmètics i cura personal